

Prenumerationspris

1/4 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansv. redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varannan vecka.

Utlandet:

1/4 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Vad medför grundlagsförändringen?

Den 13, 14 o. 15 dennes skall Estlands folk avgöra, huruvida de vilja ändra den hittills gällande grundlagen eller ej.

Enligt det av de politiska partierna utarbetade förslaget skulle förändringen av grundlagen innebära: 1) inrättande av presidentinstitut, d. v. s. landet skulle få en folkvald president, vars myndighet ändå blevså liten, att presidenten skulle bli endast ett prydnadsföremål och kanske en lekball för partierna. Såsom sådan skulle presidenten ändå ej kunna bära det ansvar, som hans ämbete medför. Dessutom skulle ett sådant arrangemang komma att draga utgifter, som åtminstone under närstående förhållanden borde undvikas 2) förminska representanternas i riksdagen antal till 80 i st. f. hittillsvarande 100.

Inför allt detta kan man ej låta bli att fråga, vad en sådan förändring kommer att medföra för oss svenskar samt även för de övriga minoriteterna. För svenskarna innebär det intet mer eller mindre än att de blibe-rövade möjligheten att tillvarata sina intressen och att föra sin talan i landets riksdag. Det

är en förlust, som aldrig någonsin mer skall kunna gottgöras. Visserligen finnes det ju sedan ännu möjligheter att ansluta oss till en större politisk fraktion, men det är att gå från oberoende till beroende. De övriga minoriteterna, t. ex. tyskar och ryssar, som äro så pass talrika, bli härigenom ej berövade denna möjlighet att hava sina självständiga representanter i riksdagen. Icke desto mindre ana även de oråd, ty om också de tillsvidare få åtnjuta denna sin rätt okränkvt, så går dock utvecklingen därhän, att majoritetsbefolkningen anser, att minoriteterna ej nödvändigt behöva ha sina särintressen utan i framtiden borde uppgå i densamma. Ungefär dessa ord uttalades nyligen i riksdagen av en man, som räknar sig till riksdagens största parti. Sådana och andra liknande uttalanden syfta oförtydligt på, vilken väg utvecklingen i framtiden säkerligen kommer att gå.

Det är vanskligt att vara spåman; men dock kan man våga påståendet, att förändringen av grundlagen kommer att genomdrivas

Lantbefolkningen är tämligen led vid de evinnerliga politiska intrigerna och kampen partierna emellan, där endast varje parti tillgodoser sitt eget bästa, men landets ofta åsidosättes. Ehuru den omtalade nya ordningen ej ett grand kommer att förbättra någon ting därvidlag, så tar man dock en förändring, av vilket slag den sen vara må. Det är ungefär på samma sätt som med en person, vilken led av svår tandvärk och i förtvivlan tuggade på ett halmstrå, ehuru han mycket väl visste, att „medicinen“ icke skulle medföra annan verkan utom obehag som, uppstod genom tuggningen.

Man måste ge politikerna åtminstone det erkännandet, att de träffat den rätta tiden, ty näppligen skulle en person tugga halm, utom när tandvärken är som värst.

Även i ett annat avseende ha förslagets initiativtagare varit nog förslagna, och det däruti att de kombinerat båda sakerna i en enda punkt. Sålunda: vill man ha riksdagsmännens antal minskat, får man presidenten på köpet. Vill man däremot bibehålla riksdagen i dess gamla skick, blir man utan president.

—I.

Birkas folkhög-och lantmannaskola.

Dess nystartade verksamhet utåt.

Den ekonomiska krisen har drabbat Estland liksom andra länder och här liksom överallt är lantbruket en av de näringsgrenar som hårdast blivit utsatt för krisen. Det förefaller som om statsmakten försum-

mat att iakttaga viktiga mått och steg för moderneringens befrämjande. Man kan visserligen invända, att den ej bör skydda en grupp näringsidkare på de andras bekostnad, men det hävdas ofta, att om bonden

är välsituerad, återverkar dennes köpkraft reglerande på hela det ekonomiska livet. I själva verket företräder lantbruket en särklass i näringslivet. Medan andra endast anrätta eller förädla varor, frambringar denna näringsgren, genom de skördar den vinner ur jorden, nya värden. Ju mer nyttiga varor en

stat producerar inom sina gränser desto oberoende är den av import, och dess större blir det allmänna välståndet.

Då man besinnar huru ogynnsamma förhållanden under ryska tiden hämmat utvecklingen och jordreformen nu plötsligen skapat skaror av lantmän, som stå jämförelsevis okunniga och rådvilla inför den krävande uppgiften att driva ett ekonomiskt jordbruk, må man ej undra över att alla bemödanden till trots fattigdomen trycker.

Inför dessa förhållanden kan och får skolan, som har lantbruket på sitt program, ej förhålla sig likgiltig, framhåller rektorn på Birkas agronom Fr. Erlund, som givit oss nedanstående meddelanden rörande den verksamhet han igångsatt. Skolan får ej stå isolerad från den allmänhet den är satt att tjäna och de utgående eleverna samt de enstaka föredragen ge ej den nödiga kontakten med den omgivande bygden. De unga, som återvända till hemmet, hamna här under fars och mors inflytande och glömma i brist på tillämpning efterhand det vetande de i skolan inhämtat. Som en oavvislig uppgift för skolan framstår därför det samarbete med den jordbrukande allmänheten att lära den känna nya metoder och strävanden samt att tillämpa dem. Detta tror sig herr Erlund kunna förverkliga genom att organisera lantmännen och stifta lokala s. k. lantmannagillen. Detta organisationsarbete har han redan genomfört. Då den svenska bosättningen är rätt spridd, ha inalles fem sådana gillen bildats, ett för vart större bosättningsområde. I blandspråkiga kommuner omfattas även den estniska befolkningen, såsom fallet är på Nuckö. Gillena äro till sin natur rent ekonomiska organisationer och samförståndet mellan de olika språkgrupperna inom desamma är det allra bästa.

(Forts.)

Sillen På väg hit.

Enligt uppgift från den estniska sillfångstflottan, som ligger vid Island, är ett av fartygen på väg hit med c:a 5000 tunnor nyssfångad sill ombord. Man vill så fort som möjligt få den egna sillen ut i marknaden.

Sillfångsten tycks vara tillfredsställande.

Sillflottans adress är: S/S Frithjof Nansen. Norsk Fiskerhjem. Sigelfjord Island,

Arbetslösheten.

Trots sommartiden är arbetslösheten dock mycket stor. Sålunda äro enbart i Reval 1046 arbetslösa registrerade, varav 651 män och 395 kvinnor. Deras antal växer dag för dag. I fjol vid denna tid funnos registrerade arbetslösa i Reval endast 373 personer — 234 män och 139 kvinnor.

Hjälpaktion för Runöborna.

„Dagens Nyheter“ vet berätta om, att kyrkoherden på Runö pastor Grönberg har igångsatt en insamling i Stockholm för Runö. Insamlingen har sammanbragt en mängd kläder, böcker mm, förutom en summa penningar.

På grund av utrymmesskäl måste en del material överstå till nästa nr.

Redaktören.

Rumänerna Uppbringade ett ryskt fartyg.

Rumänska gränsvakter ha utanför Dnjesters mynning på rumänskt vatten uppbringat ett stort ryskt fartyg vid namn Maxim Gorki med tio man ombord. Dessa påstodo att fartyget blivit vinddrivet, men en undersökning som igångsattes, gav vid handen, att man avsiktligt närmat sig rumänska kusten för att landsätta kominternemissarier.

Svenska vetenskapsmän till Persien.

Svenskarna ha för avsikt att utsända en vetenskaplig expedition, som ledes av dr. T. Arne, vilken förut i olika länder bedrivit arkeologisk forskning. Persiska regeringen har tillåtit svenskarna att verkställa utgrävningar på flera ställen.

342,921 svenskar.

Enligt den senaste folkräkningen i Finland uppgår svenskarnas antal där till 342,921 personer, vilket utgör 10,1% av landets hela befolkning. Hufvudstadsbladet konstaterar, att

folkökningen på svenskt håll gått mycket långsamt sedan 1920.

Tyska skolskeppet „Niobe“ till botten.

69 man omkommo.

För några dagar sedan förliste tyska marinensskolskepp „Niobe“ på väg från Warnemünde till Kiel. Skeppet blev utsatt för en häftig stormby och kantrade. Katastrofen förlöpte så snabbt, att över hälften av besättningen var ur stånd att hinna rädda sig. För närvarande pågå förberedelser för upptagande av det förolyckade fartyget.

Tyskland valde.

Riksdagsvalen i Tyskland, vars resultat hela världen med spänning väntade, äro nu överståndna.

De som fruktade, att Hitler skulle få majoritet i riksdagen, kunna nu andas lättare. Visserligen har nationalsocialisterna med Hitler i spetsen rönt stor framgång och säkerligen är den dag ej långt avlägsen, då dessa bli Tysklands verkliga herrar.

Valdagen förlöpte dock ej utan blodutjutelse, ty på olika orter i landet kom det till våldssamma uppträden mellan fanatiska skaror, och enligt uppgift dödades ej mindre än 7 personer för att ej tala om en stor mängd illa tilltygade, som lyckades rädda livhanken. För oss förefaller det något hårthänt, vi äro vana vid en smula lindrigare medel.

Oro i Tyskland efter valen.

Sedan riksdagsvalen ha i Tyskland på många orter begåtts politiska mord och en mängd andra attentat, som tillskrivas nationalsocialisterna. Preussiska inrikesministern har utsänt en „sista varning“ till alla och säger däri, att regeringen t.o.m. kommer att använda drakoniska medel för att bringa oros-elementen till lydnad. National-soc. fordra, att kommunistiska riksdagsgruppen skall ställas utom lagen och utkastas ur riksdagen. Genom en sådan manöver skulle nationalsocialisterna erhålla majoritet i riksdagen, vilket de ej genom valen erhöilo.

Hur som helst, men emellertid förestå i Tyskland märkliga händelser, som djupt komma att ingripa även i de andra ländernas politiska liv.

Poliskt spionage i Litauen.

Kovnotidningarna berätta att i Litauen uppdragats en vittutgrenad polsk spionorganisation. Bland de häktade befinna sig litauiska gränspolischefen Gudelis-Gudelevicius, sekreteraren i polisstyrelsen Norerika samt tvenne litauiska officerare, vilkas namn t. v. ej offentliggjorts. Spionaget har besått främst i anskaffning åt polackerna av uppgifter om den litauiska militären, särskilt flygvapnet, samt gränsbevakningens organisation. Spionernas arrestering har väckt stort uppseende i Litauen.

Kampen med ryska radiopropagandan.

Som bekant bedriva bolsjevikerna en intensiv radiopropaganda på flera språk, främst de s. k. randstaternas. Försöken att paralysera denna propaganda ha t. v. visat sig resultatlösa. På hos rådsregeringen gjorda framställningar har denna svarat, att Sovjet ej anslutit sig till någon internationell radiokonvention, som skulle kontrollera och begränsa radioutsändningarna. Vidare har det förklarats, att rådsregeringen ej anser sig „utan orsak“ ha rätt att ingripa i de ryska radiostationernas verksamhet. Då den bolsjevikiska radiopropagandan befunnits vara synnerligen skadlig, särskilt i de östliga polska provinserna, som bebos av vitryssar och ukrainare, har polska regeringen, om talar Warschaupressen, numera beslutat att i närheten av gränsen mot Ryssland anlägga en stark radioutsändningsstation, som skall använda samma radiovåg, som den stora ryska radiopropagandastationen i Minsk och ha till speciell uppgift att störa Minskstationens verksamhet.

Riksdagens sammansättning förr och nu.

Au riksdagsm. M. Westerblom.
(Forts. fr. förrg. nr.)

Nationalförsamlingen:	
Socialdemokrater	9 mandat
Socialrevolution ¹⁾	8 ”
Sociald. självst. (kommunist)	5 ”
Arbetspartiet	11 ”
Estn. folkpartiet	11 ”
Jordbrukarförbundet	13 ”
Tyskar	1 ”

Svenskar	1 ”
Ryssar	1 ”
Konstituerande församlingen:	
Sociald	41
Socialrevol.	7
Arbetspartiet	30
Estn. folkpartiet	25
Jordbrukareförbundet	8
Kristl. folkpart. (incl. 1 svensk)	5
Tyskar	3
Ryssar	1

I Riksdagen:

Sociald	18
Social. självständiga (Kommun)	11
Arbet. fackförening	5
Arbetspartiet	22
Jordbrukarp	21
Estn. Folkpartiet	10
Kristl. folkp. (incl. 1 svensk)	7
Tyskarna	4
Ryssarna	1
Ekonomipartiet	1

II Riksdagen:

Socialdem	18
Arbetarnas för. frontkomm.	10
Socialdemokr. självst. hkomm.	5
Jordbrukarförbundet	23
Arbetspartiet	12
Estn. Folkpartiet	8
Kristl. folkpart. (1 svensk)	8
Nation. frisinna	4
Nybyggarna (frisinnade jordbr.)	4
Ryssarna	4
Tyskarna	3
Ekonomipartiet	2
Hyresgästerna	1
Demobiliserade krigare	1

III Riksdagen:

Socialdemokr.	24
Jordbrukarförb	23
Nybyggarna	14
Arbetspartiet	13
Estn. folkpartiet	8
Arbetarepartiet (kommunist.)	6
Kristl. folkpartiet (1. svensk)	5
Ryssarna	3
Tyskarna	2
Ekonomipartiet	2

Vid detta val var vallagen förändrad så, att partier, som icke erhöles två mandat, uteslötes.

IV Riksdagen:

Socialdem	25
Estn. Arbetarpartiet (kommun.)	6
Jordbrukarpartiet	24
Nybyggarepartiet	14
Arbetspartiet	10
Estn. folkpartiet	9
Kr. Folkpartiet	4
Ekonomipartiet	3
Tysk-svenska valblocket	3
Ryssarna	2

V Riksdagen:

Förenade jordbrukarförbundet incl. nybyggarna	42
Nationella centern (f. folk-kristl. arbetsp)	23
Socialdemokraterna	22
Arbetare & fattiga (kommunistp.)	5
Ryska nation. förbundet	5
Tysk-svenska valblocket	3

De senaste valen bevisa tydligt att landet politiskt mognat på ganska kort tid. Vi ha på några år kommit ned till i stort sett endast tre partier i riksdagen, vilket under nuvarande demokratiska tid får anses som idealet för ett parlamentsystem. De nationella minoriteterna arbeta nämligen hand i hand med de större estniska partierna. Den lilla klicken kommunister, som uppträder under annan beteckning än den, som motsvarar dess verkliga åsikter, har knappast någon betydelse alls.

Om en del av den estniska pressen påstår, att de senaste valen icke förändrat läget i riksdagen, torde detta påstående icke hålla streck. Först och främst ha socialdemokraterna förlorat tre mandat, arbetarne resp. kommunisterna ett mandat. Jordbrukarna ha vunnit fyra platser. Dessutom bör påpekas, att nationella centerpartiet i sig självt blivit mer högerbetonat än det var därigenom att det forna folkpartiet fått sina mandat ökade och arbetspartiet sina minskade. Jag hänvisar i detta sammanhang till tabellen här ovan, utav vilken framgår, att det nuvarande nationella centerpartiet består av de sammanslagna trenne partierna: folkpartiet, kristliga partiet och arbetspartiet.

Före nyvalen hade de tre centerpartierna möjligheten, att vid ett regeringsbildande ernå riksdagsmajoritet, då de hade att välja på att alliera sig med antingen västern eller högern. I den nya riksdagen däremot blir förhållandet ett annat. Nu kan centerpartiet endast i gemenskap med högern bilda en majoritetsregering. Riksdagens politiska struktur tillåter med andra ord enligt mitt förmenande icke bildandet av en minoritetsregering, då en sådan med all sannolikhet skulle få räkna med ideliga mistroendevota. Följden blir, att en regering utan högerpartiets medverkan aldrig skulle bliva gammal.

Båtlastar kaffe i djupet.

Om vi under kristiden, då vi hade kaffekort och brödkort och kort på all livets nödort, fått höra talas om att man i Kanada använde vete som kaminbränsle, att man i Ungern släckte eldsvådor med vin och att man i Brasilien kastade kaffe i havet, skulle vi sannerligen tro att den som berättade sådana historier var en ny Münchhausen. Då vi satt med våra knappt tilltagna ransoner, skulle vi aldrig kunnat inbilla oss, att

människor någonsin skulle företa sig slika ting. Och likväl är det verklighet nu.

I Brasilien är man för närvarande sysselsatt med att sanera näringslivet på så sätt att man varje dag vräker stora skeppslaster kaffe i havet, och enbart under juni månad förstörde man inte mindre än tusen miljoner skålpund på detta sätt. Då det ligger i statens intresse att kaffepriserna stabiliseras, övervaka poliser mycket noga, att skeppslasterna verkligen tillintetgöras och inte upplagras på annat håll

och användas till att ytterligare pressa ned priserna. Men kaffet förstöres inte bara på detta sätt. Miljoner skålpund användas till bränsle. Nästan alla brasilianska järnvägar drivas för närvarande med kaffebriketter, som framställas i särskilda fabriker, varvid kaffet blandas samman med tjära.

Kaffekrisen har tagit hårt på landets nerver och bland annat framkallat den ännu pågående revolten, vars främsta härd är just kaffestaten Sao Paulo.

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang
LAXEN, HALMSTAD

CARL FREDRIKS BIERSTUGA
Hantverkargatan 17.
NORRKÖPING
REKOMMENDERAS

EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS

BOKFÖRLAG

Stockholm 3. Tel. Norr 327 65 (växel)

Biblar — Psalmböcker —
Religiös litteratur

Välsorterad
BOK- och PAPPERSHANDEL

Tillbringa Eder semester i Dalarne och Värmland,

vilka båda landskap i fråga om storslagen natur och intressanta platser räknas bland Sveriges främsta. Bekvämmaste förbindelser med Bergslagsbanan.

Överum

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselavatorer, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgoods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET ÅBJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin Ekorre, Hare och Kanin upp köpas till allra högsta pris, Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

OUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Giv barnen SVEA
CHOKOLAD och CACAO
Närande. Välsmakande.
A.-B. Svea Choklad-Norrköping

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING
VIRING

Representant för Estland
Johan Grönsjö. Vana Viru 9. Reval.

Aktiebolaget
Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken
OSKARSHAMN Välkända brödsorter rekommenderas.
Köp det! Åt det

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin. stadske:nist.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
Järnvägsrestauranten
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig spritservering. Förstklassig musik. På sommaren enda platsen i staden för härlig parkservering. God plats för bilar.

Före och efter resan

Frukost — Lunch — Middag — Supé i
Centralstationens Matsal.
Populär terrasservering för förfriskningar i stora vänthallen.

Under resan

Table d'hôte och à la carte i restaurantvagnarna och å ångfärjorna.
— Erkänt gott kök. — Låga priser.
Turisttrafikförbundets Restaurant A.-B.

Svenska Bomullsflaggor
Hängmattor av Bomullstyg
Gefle Manufaktur Aktiebolag
Strömsbro.
Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadsfirman ANDERS DIÖS
Tunagatan 4, Upsala
Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf.
Väderkvarnen 1899.

SVEABLÄNDNING

Rostkaffet i blågula päsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

RESTAURANT DAMBERG

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas
Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

BIERSTUGAN I

Spångabacken, Norrköping.
Rekommenderar sina väl tempererade malt-drycker.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ängbåts Expedition, Befraktings-Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbrektsgratan 5.

Intima och hemtrevliga rest.-lokaler.
Omtyckta klubbbrum. Direktion:
A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till KARLSKRONA — DÄNZIG — LIBAU — RIGA — REVAL — HÄLSINGFORS.

Finbrukens Brevpapper
utan jämförelse bäst och billigast
Klippan Lessebo Grycksbo